

ODMEVI NA DOGODKE

večernica ZA LETO 2005

Letos je bila podeljena že 10. večernica. Nagrado za najboljše slovensko mladinsko literarno delo, izdano v letu 2005, je prejel **Dušan Dim** za roman ***DISTORZIJA***. Slavnostna podelitev je bila tudi tokrat del programa tradicionalnega srečanja slovenskih mladinskih pisateljev Oko besede, ki je potekalo 17. in 18. novembra 2006 v Murski Soboti. Nagrado je podelil Tomaž Ranc, direktor Časopisno-založniškega podjetja Večer, ki je pokrovitelj nagrade.

Žirija v sestavi Tone Partljič (predstavnik Društva slovenskih pisateljev), predsednik in članice dr. Vida Medved Udovič (predstavnica Podjetja za promocijo kulture Franc-Franc), Ida Mlakar (predstavnica Zveze bibliotekarskih društev Slovenije in Slovenske sekcije IBBY), Petra Vidali (predstavnica Časopisno-založniškega podjetja Večer) in Darka Tancer-Kajnih (predstavnica revije *Otrok in knjiga*) je več kot štiri mesece prebirala lanskoletno bero izvirnih knjig za otroke in mladino. V mesecu oktobru je nominirala pet finalistov:

Dušan Dim: *Distorzija* (Cankarjeva založba, zbirka Najst)

Barbara Gregorič Gorenc: *Tri pike ...* (založba Viharnik)

Slavko Pregl: *Spričevalo* (Mladinska knjiga, Knjižnica Sinjega galeba)

Janja Vidmar: *Fantje iz gline* (Mladinska knjiga, zbirka Odisej)

Danila Žorž: *Izkop* (Karantanija, zbirka Najhit)

Nagrajenca je žirija izbrala na zadnji seji 9. novembra. Ob razglasitvi je podala naslednjo utemeljitev:

Silovita in eruptivna, s čustvi nabita, iskrena in prepričljiva pripoved Dušana Dima je prvenec, ki ga je avtor namenil mladim, ki se navdušujejo nad glasbo, zlasti nad punkom. Vendar zaradi svoje univerzalnosti presega generacijske okvire, saj punk, četudi v ospredju romana, za njegovo sporočilnost niti ni tako zelo pomemben, kar je razvidno že iz večpomensko zastavljenega naslova. Distorzijo, ki v medicini

Janja Vidmar, Danila Žorž, Barbara Gregorič Gorenc, Slavko Pregl in Dušan Dim

označuje izvin, pretrganje sklepnih vezi, v glasbi pa poseben kitarški efekt, lahko v prenesenem pomenu razumemo kot izrazit in skrajn napor, ki je pogoj za preseganje izjemne situacije, v kateri se znajde tudi glavni junak romana, petnajstletni Piksi: gimnazijec, upornik, umetnik, sin proletarskih staršev, prebivalec ljubljanskih ulic in punkovski zanesenjak.

Glasba je za Piksija več kot zgolj zabava: je način samorealizacije, iskanje lastne identitete ter ustvarjalno dejanje, ki mu ga hladna in odtujena družina pa tudi širše okolje noče priznati. Fant mora za dosego svojega cilja premagati številne zunanje in notranje prepreke: opraviti s šibko samopodobo, se soočiti s svojo spolno vlogo, vztrajati kljub neodobravanju in nezaupanju družine ter posmehu vrstnikov, preseči ljubezensko razočaranje in odkriti, kaj je v odnosu pristno in kaj ponarejeno, opraviti s čustveno izpraznjeno in prenarejeno glasbeno konkurenco, poleg tega pa se znajti še v številnih finančnih težavah, zgladiti odnose med člani skupine in se ob tem tudi sam učiti sprejemanja sebe in drugih.

Roman je tako v pravem pomenu besede razvojni: protagonist ob skrajnih naporih, s trmasto zagnanostjo in odpovedovanjem doživi pomembno notranjo preobrazbo: v sebi odkrije trdnost, ki temelji na moči lastne kreativnosti. Takšna intimna preobrazba pa se seveda ne manifestira kot klasični srečni konec.

Eruptivnost in prepričljivost zgodbe najde svoj optimalen izraz tudi v slogu. Avtor Distorzije ne izumlja jezika, da bi se priličil domnevni mladosti, njegov jezik se zdi enako avtentičen ter hkrati izčiščen in skoncentriran, kot njegova tematska izbira.

Tudi tokrat ponatiskujemo intervjuje z nominiranci, ki jih je – že tradicionalno – v tednu pred razglasitvijo nagradjenca objavljal časnik *Večer*.

Prispevki s **simpozija o mladinski književnosti v osnovnošolskih berilih**, ki ga je revija *Otrok in knjiga* pripravila v okviru 11. srečanja Oko besede, bodo objavljeni v naslednji številki.

FANTJE IZ GLINE – ZGODBA O NESKONČNEM ISKANJU LJUBEZNI

Janja Vidmar: »*Mladinska literatura je ogledalo, v katerem ob vsakem branju vnovič uzremo sebe. In kar vidimo, nam, razumljivo, ne ugaja.*«

Poleg zabavnih težav z odraščanjem, med katerimi so morda še najhujši mozolji, ste se tudi tokrat lotili resnih problemov, povezanih s samopodobo mladostnika ter z njegovim odnosom do sveta v najširšem smislu. Čeprav je na prvi pogled rdeča nit vašega romana Fantje iz gline homoseksualnost, pa se ob natančnejšem branju zdi, da je omenjena tema le platno, na katero je projicirana zgodba o ujetosti v brezizhoden svet videzov,

samoumevnih »resnic« in puhlic vseh vrst, v katerem je popolna odtujenost med ljudmi razumljiva.

Hm, vse je igra videzov. Vi, jaz, upanje, ljubezen, iskanje. Odtujenost postaja orožje, ki ga uperjamo drug v drugega. V bistvu je modno biti zblojen, razpet, dekadenten. Z literaturo je podobno kot z boleznijo. Kakovostno brezupna bolezen je odraz visokega standarda. Razvitejše države premorejo kompleksnejši razkroj črev, ker ga omogoča blagostanje. Indijci, recimo, skorajda ne poznajo nič bolj urbanega od kolere. Mladinska literatura je ogledalo, v katerem ob vsakem branju vnovič uzremo sebe. In kar vidimo, nam, razumljivo, ne ugaja. Oba glavna junaka sta v bistvu žrtveno jagnje sistema, ki nas po eni strani sili v povnanjenost odnosov,